

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

Elpymisvaratilaisuus .5.2021

Pasi Rantahalvari

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

JTF:n toimintaperiaate:

- Perustehtävä:
  - Siirtymän taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten haittavaikutusten lieventäminen
  - Suomessa ohjelmasuunnittelun perustana turvetuotannon merkittävä väheneminen tai jopa alasajo
  - Kansallinen poliittinen sitoumus turpeen energiakäytön puolittamiseksi 2030 loppuun mennessä
  - Käytettävissä vuoden 2029 loppuun mennessä vähintään noin 665 milj. euroa julkista rahoitusta (käyvin hinnoin)
- Pää tavoitteina uusien korvaavien työpaikkojen ja liiketoimintamahdollisuuden luominen, elinkeinojen monipuolistaminen sekä turvesoiden ennallistaminen ja jälkikäyttö päästöjen minimoimiseksi
- Toimenpiteiden kytkentä turvesektorille ja siihen liittyviin taloudellisiin toimintoihin
  - Välittömiin ja välillisiin haasteisiin vastaaminen

JTF-valmistelu:

- Alueellisten siirtymäsuunnitelmien laadinta 14 maakunnassa:
  - Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemään maakuntaa sekä Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat ja Pirkanmaan neljä turvekuntaa (Parkano, Kihniö, Virrat ja Punkalaidun)
- Laadinta käynnissä maakunnissa
  - Toimien priorisointi ja fokusointi sekä strategian selkeyttäminen haasteena
- Komissio hyväksyy siirtymäsuunnitelmat, jolloin ratkeaa myös mitä voidaan rahoittaa ja mitä ei
  - Komissio on painottanut erityisesti työllisyysvaikutuksia
- Suunnitelmien ulkopuolelta ei voida rahoittaa investointeja

Keskeisiä havaintoja alueellisista siirtymäsuunnitelma-luonnoksista (I)

- Laaja sidosryhmäpohjainen valmistelu
  - Konsultit mukana myös
- Suunnitelmat kehittyneet hyvin, joskin työtä vielä jäljellä
- Kansallinen yhdenmestetty ilmasto- ja energiasuunnitelma ja 'ei merkittävää haittaa' –periaate huomioitu;
- Alueelliset strategiat ja –suunnitelmat valmistelun pohjana
  - Maakuntastrategiat ja ohjelmat
  - Ilmasto- ja vähähiilisyysstrategiat ja –suunnitelmat
  - Älykkään erikoistumisen strategiat

Keskeisiä havaintoja alueellisista siirtymäsuunnitelma-luonnoksista (II) – haasteet ja potentiaali

- Uusien korvaavien työpaikkojen luominen haasteellista turvealueilla
  - Yritystoiminnan vähäisyys
  - Alhainen koulutustaso
- Pk-yritystoiminnan edistäminen
- Vihreän siirtymän uudet liiketoimintamahdollisuudet
- Uusiutuvan energian ratkaisut ja käyttöönotto
- Kiertotalous

Keskeisiä havaintoja alueellisista siirtymäsuunnitelma- luonnoksista (II) – haasteet ja potentiaali

- Puunkäytön lisääntyminen energianlähteenä
  - Uusien korvaavien työpaikkojen mahdollisuus
  - Lisääntyvät käytön rajoitteet
- Kasvu-, ympäristö- ja kuiviketurpeen tuotannon loppumisen uhat
  - Uudet korvaavat tuotteet
  - Korkeamman jalostusarvon tuotteet
- Turvesoiden jälkikäytön suunnittelu
- Liikenteen biopolttoaineet

Turvesektoriin liittyvät haasteet ja mahdollisuudet:

- JTF ei tue mitään turpeeseen liittyvää toimintaa (ennakkotieto komissiolta, odotetaan virallista tietoa)
- Turveyrittäjien uuden liiketoiminnan luominen
  - JTF:llä tuetaan uutta liiketoimintaa
  - Turveyrittäjät voivat hakea ELYjen myöntämää yrityksen kehittämisavustusta mm. uuden turvesoiden ennallistamiseen liittyvän liiketoiminnan kehittämiseksi
- Metsätalouteen ja matkailuun liittyvät mahdollisuudet erityisesti muiden instrumenttien kautta (täydentävyys maaseuturahaston ja EAKR:n kanssa)
- Maaseutuyhteisöjen paikallinen kehittäminen esim. Leader-toiminnan kautta

JTF:n valmistelu - aikataulu

- Alueellisten siirtymäsuunnitelmien jatkovalmistelu ja komission konsultointi touko-/kesäkuussa
- Ohjelma-asiakirjatekstin ja siirtymäsuunnitelmien viimeistely syys-/lokakuussa
- Ohjelma-asiakirjan ja ympäristöselostuksen julkinen kuuleminen marraskuussa
- Valtioneuvoston hyväksyntä Suomen JTF-ehdotukselle toimitettavaksi komissioon lokakuussa
- JTF-rahaston toimeenpanon käynnistäminen 1.1.2022